

Danutė Ramonaitė-Mukienė. „Mykolo Kleopo Oginskio vaikai ir anūakai Plungėje ir Rietave“

Irenėjus Kleopas Oginskis (1808–1863)

Kompozitoriaus, valstybės veikėjo Mykolo Kleopo Oginskio sūnus. Gimė jis Florencijoje. Jaunystėje taip pat mėgo muzikuoti. Pasak kultūros istorikės Laimos Kiauleikytės, I. Oginskis „keliaudamas po Vakarų Europos šalis buvo aplankęs žymiausius operos teatrus, garsiausias koncertų sales“.

I. K. Oginskis turėjo dvi žmonas: anksti mirusią Juzefą Kalinauskytę (1816–1844) ir pirmosios žmonos seserį, caro Aleksandro II freiliną Olgą Kalinauskytę (m. 1899 m.). Pirmoji Irenėjaus žmona Juzefa skambindavo fortepijonu, gerai dainuodavo. Ją, 1843 m. atvykusią į Rietavą, jau pasitiko kunigaikščio Irenėjaus Oginskio suburta, tuomet dar veikiausiai samdyta kapela. Antroji žmona Olga taip pat neblogai dainuodavo. Jos muzikinį skonį suformavo Sankt-Peterburgas, caro aplinka.

Rietavo dvarą I. K. Oginskis paveldėjo po tėvo Mykolo Kleopo Oginskio mirties. Irenėjaus žmonių Juzefos ir Olgos tėvas buvo Lenkijos kariuomenės generolas Jozefas Kalinauskis. Šiais giminystės ryšiais I. K. Oginskis caro rūmuose atvėrė protekcijų duris ne tik sau, bet ir kitiems Oginskių giminės nariams. Olga atsinešė didelį kraitį. Iš caro ji gavo 7 dvarus Rusijoje ir apie 2 mln. aukso rublių.

Oficialiai priimta sakyti, kad, turėdamas 55-erius metus, Irenėjus Oginskis mirė Rietave, nors iki mūsų laikų vis dar gyvi pasakojimai, kad Rietavo kunigaikščio I. K. Oginskio mirtis ir laidotuvės buvo tik gerai surežisuotas spektaklis, o iš tikrųjų kunigaikštis, vengdamas caro persekiojimų už dalyvavimą 1863 m. sukilime, pasitraukė iš Žemaitijos ir po to dar keletą metų gyveno užsienyje. Tokią versiją tarsi patvirtina ir jo kapas Rietave – kunigaikščio kapavietė yra ne Oginskių šeimos koplyčioje, kur palaidoti jo sūnūs Bogdanas ir Mykolas Oginskiai, kur turėtų būti ir jo palaikai, o šalia jos.

Paveldėjęs tėvo dvarą, I. Oginskis pasirūpino, kad miestelyje būtų įsteigta ligoninė, vaistinė, senelių ir našlaičių prieglauda, kelios taupomosios skolinamosios kasos, paštas. 1836 m. Rietave pradėjo veikti valdiška dviklasė mokykla. XIX a. penktame dešimtmetyje buvo perstatyta dvaro sodyba, iškilio neorenesansiniai rūmai, įrengtas 60 ha parkas, įveistas sodas, įrengti keli tvenkiniai. 1859 m. pastatyta oranžerija. Apie 1850-uosius metus klasikiniai principais buvo perplanuotas ir visas Rietavo miestelis: pagrindinės miestelio kompozicijos ašis vienu galu rėmėsi į bažnyčią, kitu – į rūmus. 1853 m. senoji Rietavo bažnyčia nugriauta. Vyskupas M. Valančiui pašventinus kertinį akmenį, pradėta statyti naujoji neoromantinio stiliaus Rietavo bažnyčia, kurios projekto autorius yra architektas Gonsovskis. Bažnyčios statybos darbams, kurie tęsėsi 21-erius metus, vadovavo specialistai iš Prūsijos: F. A. Štiuleris ir F. Šteinbartas. Dvaro ir bažnyčios statyba ir sutvarkymo darbai kainavo apie 3,5 milijono rublių (darbus finansavo I. K. Oginskis).

Kunigaikštis buvo pažangus žmogus. 1859 m. Rietave jis įsteigė dviklasę agronomijos mokyklą – pirmąją agronomijos mokyklą Lietuvoje. Rietavo žmonės Irenėjaus Oginskio laikais gyveno gana pasiturinčiai, gražiai tvarkėsi savo ūkiuose. Iškalbingas tas faktas, kad vyrams, vyresniems kaip 55-erių, ir moterims, vyresnėms kaip 50-ies metų, buvo draudžiama dirbti dvare. I. K. Oginskio požiūriu, tokio amžiaus sulaukę žmonės jau turi ilsėtis ir tam būtina sudaryti tinkamas sąlygas. I. Oginskis pritarė M. Valančiaus blaivybės idėjoms. Irenėjus Žemaitijoje garsėjo ir kaip pavyzdingas ūkininkas, įvedęs savo dvaruose apie Rietavą, Endriejavą, Veiviržėnus savotišką valstiečių savivaldybę su renkamais vaitais, teismais, taupomosiomis ir kitokiomis kasomis. 1835 m. savo dvaruose jis panaikino baudžiavą, o vėliau buvo specialaus Kauno gubernijos komiteto, sudaryto baudžiavos

panaikinimo klausimui nagrinėti, narys.

Kunigaikštis buvo meninės prigimties, šviesaus proto žmogus, pats gerai mokėjo žemaičių kalbą, rūpinosi vietos gyventojų švietimu.

Vienu metu jis rėmė S. Daukanto, M. Akelaičio veiklą, materialiai parėmė Lauryno Ivinskio 1846 m. išleistą pirmąjį lietuvišką kalendorių – „Metskaitlius“ (pirmąjį lietuvišką periodinį leidinį).

I. K. Oginskio dėka Rietavas tuo laiku buvo svarbus Žemaitijos ūkio ir kultūros centras. Du jo sūnūs – Bagdonas ir Mykolas – itin daug nuveikė organizuodami, steigdami muzikos mokyklas, orkestrus Rietave ir Plungėje.

Irenėjaus ir jo žmonos Olgos Oginskių atminimas įamžintas Rietavo bažnyčioje, kurios statybą jie finansavo. 1863 m. I. Oginskiui paminklą-biustą iš juodo ir balto marmuro sukūrė dailininkas A. Cattier (Katje). Šalia, kiek aukščiau, yra to paties dailininko sukurtas Irenėjaus žmonos Olgos biustas. Šventoriuje tebestovi 1840 m. iš akmens ir medžio padarytas koplytstulpis.

Bogdanas Oginskis (1848–1909)

Bogdanas – Dievo duotas

Bogdanas – Irenėjaus Kleopo Oginskio sūnus, Mykolo Kleopo Oginskio anūkas. Jis buvo didelis muzikos žinovas, mecenatas. Bogdano motina Olga (antroji kunigaikščio Irenėjaus Oginskio žmona) buvo caro rūmų freilina. Vesdamas Olgą Kalinauskytę, jis gavo ne tik turtingą žmoną, bet ir caro užtarimą. Kitas Olgos sūnus buvo Mykolas. Jis gimė 1849 m. ir tapo Plungės valdytoju.

Tėvo darbų tęsėjas, naujovių skleidėjas

Paveldėjęs iš tėvo Rietavo dvarą, Bogdanas Oginskis čia labai gražiai tvarkėsi ir tęsė tėvo pradėtus darbus. Jo rūpesčiu buvo įsteigti 7 malūnai, 6 lentpjūvės, baldų fabrikas, geležies liejykla, 1871 m. rekonstruota Rietavo dvaro oranžerija.

1872 m. dvare įsteigta Rietavo orkestro mokykla, 1873 m. – Rusijos gyvulių globos draugijos Rietavo skyrius. Jos veikloje aktyviausias buvo pats Bogdanas Oginskis ir Laurynas Ivinskis.

1874 m. užbaigta statyti Rietavo bažnyčia.

1875 m. Rietave surengta pirmoji Lietuvoje žemės ūkio paroda.

1881 m. B. Oginskio iniciatyva, siekiant pratęsti jo tėvo I. Oginskio pradėtą darbą propaguojant žemaitukų veislės žirgus, įsteigta Raseinių žemaitukų veislės arklių veisimo skatinimo draugija. 1890 m. atitinkamai tokia pati draugija įsteigta Rietave. Šios B. Oginskio pastangos išgelbėjo žemaitukų žirgų veislę nuo išnykimo.

1882 m. B. Oginskio rūpesčiu Rietavą, Plungę ir Kretingą sujungė pirmoji Lietuvoje telefono linija.

1892 m. Rietave pastatyta pirmoji Lietuvoje elektrinė. 1892 m. šventų Velykų rytą kunigaikščio B. Oginskio rūpesčiu Rietavo bažnyčioje įsižiebė pirmoji elektros lemputė Lietuvoje (pirmoji pasaulyje elektrinė pradėjo veikti 1882 m. Niujorke).

B. Oginskis rėmė lietuvių tautinį judėjimą. Jis palaikė kražiškius, kurie gynė savo bažnyčią. Sužinojęs apie Kražių įvykius, pasirūpino, kad žinios apie susidorojimą pasklistų po visą pasaulį, kad būtų pasmerkta caro politika, nukreipta prieš lietuvių tautą.

Rietavo muzikos mokykla

1872 m. Rietave Bogdano Oginskio rūpesčiu įsteigta muzikos mokykla. Iš pradžių jai vadovavo 1863 m. sukilimo dalyvis, Varšuvos muzikos instituto absolventas lietuvis Juozas

Kalvaitis. Muzikai gabūs jaunuoliai čia būdavo mokomi groti smuiku, vargonais, pučiamaisiais instrumentais bei muzikos teorijos. Iš pradžių mokslas tęsdavosi 3 metus, vėliau – 6. Mokyklą išlaikydavo Bogdanas Oginskis. Praėjus devyneriems metams po mokyklos įsteigimo, Rietave buvo suformuotas 60 žmonių simfoninis orkestras, kuris grodavo garsiausių pasaulio kompozitorių kūriniais. Rietave pirmą kartą buvo atlikta P. Čaikovskio uvertiūra „1812-ieji metai“. Itin dažnai čia skambėdavo M.K.Oginskio polonezai. Orkestras koncertuodavo Lietuvoje, Latvijoje, išvykdavo ir toliau.

Buvusios Rietavo muzikos mokyklos pastatas Lietuvos atgimimo metais atstatytas ir pritaikytas Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejui.

Oginskių dvaro muzikines tradicijas tęsia Rietave veikianti muzikos ir meno mokykla. 1886 m. Rietavo dvaro rūmus apgadino gaisras. Sudegė biblioteka, daug meno vertybių. Vėliau rūmai buvo suremontuoti.

Dvaro reikalai ėmė blogėti 1906 m., kai B. Oginskis susirgo sunkia psichikos liga. Mirė jis 1909 m. Įpėdinių nepaliko.

B. Oginskio palaikai ilsisi kunigaikščių Oginskių koplyčioje-mauzoliejuje Rietave. Čia palaidotas ir jo brolis plungiškis kunigaikštis Mykolas Oginskis, Irenėjaus Oginskio žmona Olga Kalinauskytė-Oginskienė.

Po globėjo mirties dalis dvaro orkestrantų išvyko gyventi į Ameriką. Čia jie prieš Pirmąjį pasaulinį karą subūrė tuo metu tarp išeivių lietuvių garsų orkestrą „Lietuva Band Chicago“. Bogdanui mirus, Rietavo dvaras atiteko grafams Zaluskiams. Bogdanas buvo vedęs lenkų grafaite Mariją Potolicką. Po vyro mirties Marija greitai paliko Rietavą ir išvažiavo gyventi į Bobreką, kur jai tėvas buvo palikęs dvarą. M.Oginskienė, sulaukusi 74 metų amžiaus, 1927 m. mirė Potulicuose (Lenkija).

1909 m. Rietavo dvaro rūmuose vėl kilo gaisras. Po to lėšų rūmams atstatyti nebuvo. Pastatai buvo niokojami ir Pirmojo pasaulinio karo metais. Tuo laikotarpiu vokiečiai daug vertingų daiktų, muzikos instrumentų, meno kūrinių iš rūmų išvežė į Vokietiją. Buvo nuplėštas ir varinis rūmų stogas, iššaudytos parke gyvenusios gulbės, fazanai. 1924 m. dvaro centras tapo valstybės nuosavybe. 1926 m. per valakų reformą dvaras išparceliuotas, rūmai perduoti Lietuvių moterų katalikių draugijai. 1926 m. dvaro pastatai perduoti iš varžytinių. Rūmus įsigijo vietinis dvarininkas Povilas Jurgaitis, gyvenęs Budrikių kaime. Jo nurodymu 1926 m. pagrindiniai dvaro rūmai buvo nugriauti, statybinės medžiagos išvežtos ir panaudotos kitų namų statybai. Stipriai Rietavo dvarvietė nukentėjo ir per Antrąjį pasaulinį karą.

Iki mūsų dienų išliko didžiulis Rietavo parkas, kuris paskutiniaisiais metais neblogoi prižiūrimas. Rytinę parko dalį juosia Jūros upė, o vakarinėje dalyje – tvenkinys. Iš senųjų dvaro pastatų stovi atstatyta muzikos mokykla, muzikantų bendrabutis, vandens bokštas, keli ūkiniai pastatai, sargo namelis, dalis parko tvoros, dveji įvažiavimo vartai. Atkasti ir užkonservuoti pagrindinių dvaro rūmų pamatai. Rūmų vietą žymi čia Lietuvos atgimimo metais pastatytų baltų kolonų arkada.

Dvarvietės pakraštyje, prie kelio į Plungę, – senoji Oginskių šeimos mūro koplyčia. Greta jos esantis akmeninis paminklas ženklina kunigaikščio Irenėjaus Oginskio kapo vietą.

Pažymint Lietuvos elektrifikacijos 100-ąsias metines, vakarinių Rietavo dvaro vartų stulpe įmūryta šią sukaktį žyminti memorialinė lenta, atstatyta senoji žibintų alėja, atkurta vėjo jėgainė, kuri buvo naudojama anksčiau pumpuojant vandenį į bokštą.

Mykolas Mikalojus Oginskis (1849–1902)

Plungės dvaro šeimininkas

Mykolas Mikalojus Oginskis (1849–1902) buvo kompozitoriaus Mykolo Kleopo Oginskio anūkas, Irenėjaus Oginskio sūnus. Jis, kaip ir brolis Bogdanas, buvo didelis muzikos žinovas, mecenatas.

Po Irenėjaus Kleopo mirties Rietavo dvarą paveldėjo Bogdanas Oginskis, o Mykolas Oginskis – Zalesės dvarą (Ašmenos pavietas, dab. Baltarusija). Tuo metu Zalesės dvare jau kelis dešimtmečius niekas negyveno. Mykolas Oginskis ten taip pat nepasiliko. Kurį laiką jis buvo prisiglaudęs pas brolių Bogdaną Rietavę, o 1873 m. vasario 21 d. iš valstybės patarėjo grafo Platono Zubovo nusipirko Plungės dvarą, to paties pavadinimo miestelį, keletą palivarkų: Plungės, Stonovičių, Aleksandravo, Žutautų, Jovaišiškės, Karklėnų, Santakos, kurie buvo Kauno gubernijos Telšių valsčiaus teritorijoje. Taip M. Oginskis tapo paskutiniu Plungės dvaro valdytoju.

Po to jis Plungėje pasistatė rūmus ir persikėlė ten gyventi.

Mykolas buvo vedęs lenkų grafitę Mariją Skuževską. Tapęs Plungės šeimininku, M. Oginskis iš karto ėmėsi reformų. Dėl to nukentėjo kai kurių valstiečių interesai, kunigaikštis greitai susilaukė vietinių gyventojų pasipriešinimo, ilgą laiką net bylinėjosi su jais. Palaipsniui santykiai tapo normalūs.

Plungės dvaro rūmai

M. M. Oginskiui įsigijus Plungės dvarą, senieji Plungės dvaro rūmai stovėjo vaizdingoje vietoje, ant aukšto Babrungo skardžio, aikštelėje priešais dabartinius rūmus. Senasis rūmų pastatas buvo neišvaizdus. Pirmasis aukštas – mūrinis, antrasis – medinis. Iš karto buvo pradėta kurti naują dvaro ansamblį. Naujųjų rūmų architektu tapo vokietis Karlas Lorensas, o rūmų statybos darbams vadovavo Gotfrydas Šrankė.

Centrinių rūmų statybai išleista apie 50 tūkst. sidabrinių rublių. Šie neorenesansiniai rezidenciniai rūmai užbaigti 1879 m. Jie buvo iškilmingai atidaryti ir pašventinti. Ta proga įvyko tuo metu Plungėje jau veikusio dvaro orkestro koncertas, kuris prasidėjo kunigaikščio Mykolo Kleopo Oginskio sukurtu polonezu „Atsisveikinimas su Tėvyne“. Šis kūrinys būdavo svarbiausia visų šiame dvare vykusių koncertų programos dalis. Jį grodavo du kartus – pradėdami ir užbaigdami koncertus.

Tuo laiku M. M. Oginskio rūpesčiu sutvarkytas ir prie rūmų buvęs apie 50 ha dydžio parkas, kuris garsėjo ne tik čia augusiais retais medžiais, kūmais, gerai prižiūrimais gėlynais, bet ir tvenkinių sistema. Oginskių laikais parkas buvo labai gerai prižiūrimas – čia nuolat dirbdavo net po keliolika žmonių.

Rūmai buvo prabangiai įrengti ir apstatyti. Kunigaikštis M. M. Oginskis turėjo sukaupęs turtingas meno kūrinių, archeologinių radinių, medžioklės trofėjų ir knygų kolekcijas. Visoje Žemaitijoje ir Lietuvoje garsėjo Plungės kunigaikščių Oginskių šeimos muziejus. Keičiantis rūmų šeimininkams, politinių suiručių metais daug kas iš rūmų buvo išgrobstyta, kai kas pateko valstybės žinion – į muziejus ir bibliotekas.

Rūmų ansamblui, be centrinių rūmų, priklausė ir žirgynas, pilaitė-laikrodinė, du orkestro mokyklos pastatai, sargo namelis, oranžerija, keletas kitų nedidelių statinių dvarvietės teritorijoje.

Pažangos ir kultūros žmogus

M. Oginskis palaikė lietuvių tautinį sąjūdį, padėdavo valstiečių vaikams siekti mokslo, propagavo naujas ūkininkavimo formas, rengė žemės ūkio ir rankdarbių parodas, rūmuose apie 1873 m. buvo įkūrus iki 1902 m. veikusią muzikos mokyklą, išlaikė orkestrą. Jaunystėje čia mokėsi, dvaro orkestre grojo ir garsus lietuvių dailininkas, kompozitorius M. K. Čiurlionis.

M. M. Oginskio nuopelnai Plungei didžiuliai. Čia taip pat būdavo rengiamos žemės ūkio parodos. 1899 m. rugsėjo 17–19 dienomis Plungėje vykusioje žemės ūkio parodoje vien arklių buvo apie du šimtai, veikė gėlių, vaisių, daržovių, javų paviljonai. 1883 m., kai plungiškių ėmė netenkinti dvimetė valdiška rusiška mokykla, kunigaikštis savo dvaro parko teritorijoje viename iš buvusių namų įsteigė privačią dviklasę mokyklą, kurią rengėsi

reorganizuoti į dviklasę. 1883 m. rudenį šią mokyklą pradėjo lankyti apie 100 vaikų. Jiems mokyti kunigaikštis buvo pakvietęs 3 mokytojus. Deja, ši mokyklėlė gyvavo vos 10 dienų, nes ją uždraudė caro valdžia.

M. M. Oginskio iniciatyva Plungėje vietoje medinės bažnyčios buvo pradėta statyti nauja mūrinė, kuri tebestovi iki šiol. Deja, kunigaikštis anksti mirė – bažnyčia tuo metu buvo tik pradėta statyti (ji pašventinta 1933 m.). Plungės kunigaikštis rūpinosi, kad pro Plungę būtų nutiestas geležinkelis.

Mirus kunigaikščiui, muzikos mokykla veiklą nutraukė, iširo orkestras.

Marija Skuževska-Oginskienė

Po kunigaikščio mirties Plungės dvaro rūmais rūpinosi jo žmona grafitė Marija Skuževska-Oginskienė. Ji Plungės dvare įsteigė našlaičių prieglaudą, kurioje gyveno apie 200 tėvų netekusių vaikų. Spaudos draudimo metais Plungėje kunigaikštienės rūpesčiu, padedant kunigams Vincui Jerulaičiui ir Antanui Bajorynui, kunigaikštienė Marija Oginskienė buvo įsteigusi daraktorių (namų mokytojų) mokyklą, kurioje dirbo mokytoja Ona Pleirytė-Puidienė, vėliau tapusi rašytoja. Šiai mokytojai išvykus į Paryžių pasitobulinti, slaptoji mergaičių mokykla buvo reorganizuota į namų ruošos ir rankdarbių mokyklą. 1905 m., po lietuviškos spaudos atgaivinimo, kunigaikštienė Plungėje, dar Mykolo Oginskio laikais pastatytoje vaikų ir našlaičių prieglaudoje (dabartinės pieninės vietoje), įsteigė oficialią lietuvišką mokyklą. Vėliau ji buvo reorganizuota į triklasę lietuvišką mokyklą. Čia vaikus mokė trys mokytojos vienuolės. Šioje mokykloje kartu su 50 prieglaudos auklėtinių mokėsi, nemokamai pietus gaudavo daugiau negu 200 vaikų iš Plungės miesto ir jo apylinkių. Labdaringa kunigaikščių Oginskių veikla buvo labai plati. Ją 1905 m. „Lietuvių laikraštyje“ (Nr. 50) aprašė Mykolas Andrejus Prealgauskis. Plungės Oginskiai rūpinosi ne tik jau minėta vaikų ir našlaičių prieglauda, bet ir senelių namais (ubagynu), cholera sergančių žmonių globos namais, 30 vietų ligonine, individualiai šelpė į vargą patekusius žmones. Prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui, kunigaikštienė pasitraukė į Poznanę (Lenkija). Tuo, kaip susiklostė M. Oginskienės likimas jai išvykus iš Plungės, ilgą laiką domėjosi Plungės krašto tyrinėtoja E. Ravickienė (m. 2003 m.). Jai pavyko išsiaiškinti, kad, išvykdama iš Plungės, kunigaikštienė jokių didelių turtų neišsivežė – tik du lagaminus. Rūmuose liko daugybė paveikslų, Oginskių šeimos portretų, skulptūrų, indų, didelė biblioteka. Dalis rūmų bibliotekos vertybių atsidūrė Vokietijoje, dalis – Lietuvos muziejuose, bibliotekose, o dar kita dalis sunaikinta.

Nustatyta, kad 1919 m. gruodžio 18 d. M. Oginskienė gyveno Poznanėje, 7 numeriu pažymėtame Žečpospolitos gatvės name. Čia ji dalį savo turto per notarą užrašė buvusiam M. M. Oginskio orkestro muzikantui, vėliau kunigaikštienės turto Lietuvoje administratoriui Jonui Petkūnui. Minėtame name Marija Oginskienė išgyveno iki 1943 m. Šis namas jau perstatytas, tačiau tebestovi.

Mirė M. Oginskienė 1945 m. kovo 22 d. senelių prieglaudoje, būdama visiškai nuskurdusi. Manoma, kad ji palaidota Poznanėje. Kapas nežinomas.

Įžymus architektas ir skulptorius Antanas Vivulskis (1877–1919) buvo sukūręs

M. Oginskienės biustą, tačiau, kur jis yra dabar, nežinoma. (A. Vivulskis – Šiluvos koplyčios, Vilniaus „Trijų kryžių“ projekto autorius. Pagal jo projektą Krokuvoje pastatytas paminklas, kuriuo įamžintas Žalgirio mūšio atminimas. Mirė menininkas 1919 m. sausio 10 d.).

Plungės rūmų likimas po 1914 metų

Pirmojo pasaulinio karo metais Plungės rūmuose šeiminkavo vokiečiai. 1922 m. čia įsikūrė „Saulės“ gimnazija, vėliau veikė Žemės ūkio mokykla. 1934 m. rūmai atiteko Lietuvos kariuomenės artilerijos pulkui. 1940–1941 m. rūmuose vėl įsikūrė kariškiai – šį kartą rusai. 1941 m. centrinį pastatą stipriai nuniokojo gaisras. 1959 m. pradėta rūmų restauracija. 1961

m. ją užbaigus, čia įsikūrė Plungės vidurinė mokykla. 1966–1994 m. rūmuose veikė Plungės statybininkų mokykla. Nuo 1994 m. liepos 16 d. Plungės dvaro ansamblio šeimininkas – Žemaitijos dailės muziejus.